

СУЇЦИДАЛЬНА ПОВЕДІНКА В СТУДЕНТСЬКОМУ ВІЦІ

Студентка Н.В. Яценко, керівник Є.В. Карманний

Національний університет «Юридична академія України

імені Ярослава Мудрого», м. Харків

Феномен суїциду в загально-психологічному аспекті трактують як поведінку людини, спрямовану на її самознищення. Це складна форма поведінки, на яку впливають психологічні, соціальні, ідейно-філософські, біологічні, геокосмічні та ін. чинники. Ставлення до суїциду у різних народів у різні часи було неоднозначним. В певні періоди самогубство у деяких народів розглядалось як соціальна норма, але у сучасному світі воно всюди засуджується.

Вік серйозно впливає на особливості суїцидальної поведінки. Наприклад, кризові періоди життя, такі, як юність чи початок старості, характеризуються підвищенням суїцидальної готовності. Суїцидальна поведінка в молодому віці пов'язана власне ні з самим бажанням померти, а з прагненням уникнути стресових ситуацій чи покарання. Більшість дослідників зазначає, що суїцидальна поведінка у дітей до 13 років – рідкісне явище, і тільки з 14–15 річного віку суїцидальна активність різко зростає, досягаючи максимуму до 16–19 років. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, серед населення віком від 15 до 44 років самогубство є одним з трьох головних причин смертності. Щороку в світі близько мільйона людей кінчають життя самогубством.

Однією з найкраще вивчених категорій суїцидентів є особи віком від 19 до 24 років. Саме на цей період часу припадає студентське життя. У студентів причиною самогубства може стати ряд таких проблем, як складність адаптації до нових умов, відсутність опіки батьків, комунікативні труднощі, складнощі формування взаємовідносин з протилежною статтю, різке падіння самооцінки під час навчання,

проблеми скупченості у гуртожитку, неможливість побути на один із собою, своїми проблемами, ранні шлюби тощо.

Перебіг навчального процесу з його типовими стресами та випробуваннями загострює існуючі в особистості проблеми, нерідко призводячи до кризи. Класифікація найбільш типових криз, пов'язаних з циклом навчання у ВНЗ, виділяє такі типи криз: криза адаптації до умов навчання у вузі (1 курс); криза «середини» навчання (2–3 курси); криза завершення навчання і переходу в інший соціальний статус (5 курс – початок трудової діяльності).

Молодь найбільш уразлива до соціальних негараздів у суспільстві. Сьогодні зростає кількість чинників, що схиляють молодь до самогубства: алкоголізм, наркоманія, зловживання токсичними препаратами, депресії, ВІЛ/СНІД, фінансові проблеми (безробіття), емоційне, психічне, фізичне, сексуальне кривдження з боку дорослих та інше.

Психопрофілактична робота, яка виступає основним джерелом попередження суїцидальної поведінки, є засобом запобігання розвитку суїцидальних сценаріїв. Найефективнішим будуть засоби, які включають психокорекційну роботу з поведінковими розладами молоді, орієнтація на високі духовні цінності, які наповнюють сенсом життя, спрямовані на поширення світогляду особистості, який відкриє подальшу життєву перспективу. Своєчасна психологічна підтримка, навіть просто добра участь, яка надана підліткам у важкій життєвій ситуації, допомогла б уникнути багатьох трагедій.

На жаль в Україні не має державних діючих програм допомоги або органів які б підвищували обізнаність населення з даних питань. Як приклад, можна навести державну програму в Швейцарії під назвою «Поклади-ся на мене». Метою цієї програми є підвищення обізнаності про депресію та самогубства. На нашу думку, Україна повинна активно залучати досвід інших держав і надати цій проблемі першочергового значення.